

Zarafet kelimesinin vücut bulmuş hali: Prof. Dr. Gülten Kutsal

Prof. Dr. Alpay HEKİMLER

Zarafet kelimesi ile eşleştirilebilecek ender isimlerden birisi hiç şüphesiz, anılarımızda sonsuza dek yaşayacak olan değerli Hocamız Prof. Dr. Gülten Kutsal'dır. Kendisini yakinen tanıyanlar bu gerçeği zaten en az benim kadar bilmektedirler. O gerçek bir İstanbul Hanımefendisi olarak binlerce öğrenci, yüzlerce akademisyeni yetiştirmeyi başarmış müstesna bir bilim kadınıydı.

Gülten Hocam ile şahsen tanışmam, İstanbul Üniversitesi'nde yüksek lisans programına kabul edilmemden sonra olmuştu. Daha önceden kendisini çalışmalarından tanıyor, öğrencisi olmuş, ancak sonradan benim de Hocam olan Prof. Dr. Aysen Tokol'dan zaman zaman ismini derslerde işitiyorduk. Ne kadar şanslı olduğumun aslında şimdi bu satırları yazarken farkına vardım, hem Gülten Hoca'nın ve de onun öğrencisi Aysen Hoca'nın öğrencisi olabildim.

İstanbul Üniversitesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkisi Bölümü koridorlarında yüksek lisans öğrencisi olarak gezinirken, daha önceden bir meslektaşımızın ifade ettiği gibi, adeta Endüstri İlişkileri Literatürü arasında geziniyor gibiydim. Sanki her bir odanın kapısında yazan isim, içine girilebilecek bir kitap gibiydi. Ne kadar heyecanlı yıllardı...

Henüz daha asistan olarak kürsüde çalışmaya başlamadan önce Hoca ile aramızda daha ilk başlarda bir yakınlaşma olmuştu. Bugün geriye baktığımda bunun altında esasen Hoca'nın Almanya'da çalışmalarda bulunmuş olmasının ve Alman diline olan hakimiyetinin yatmakta olduğunu düşünüyorum. Bir anlamda Almanca bizi ilk başlardan itibaren yakınlaştırmıştı. Gülten Hoca derslerinde, Almanya'da birlikte çalışmalar yürüttüğü Hocası Prof. Dr. Otto Neuloch'dan ve Alman disiplininin zaman zaman söz eder, elindeki Almanca kaynakları incelemem için bana verirdi. Ben de Almanya'dan yeni gelen kaynakları büyük bir heyecan ile Hocaya getirirdim. Bir anlamda ben Hocaya güncel kaynakları, Hoca da bana klasik kaynakları hazır etmek suretiyle kaynak paylaşımında bulunurduk. Ama zamanla bu alışkanlığımdan vazgeçtim, nitekim Hoca bunları tercüme etmek çok yararlı olur demeye başlayınca, öğrenci psikolojisi ile gelen kaynakların sayısı da azalmaya başlamıştı.

Kürsüye asistan olarak kabul edilip doktora başlayınca tez danışmanım Gülten Hoca olmuştu. Doğal olarak tez konusu da Hocanın uzmanlık alanı olan çokuluslu şirketler kapsamında şekillenmişti. Kürsüde görev yaptığım yıllar içerisinde ayırım yapmadan mümkün olduğu ölçüde herkesi desteklemiş, genç akademisyenlerin önünü açma yolunda özel çaba göstermiştir. Max-Planck-Enstitüsü'nde çalışmalarda bulunmak üzere yine davet almış bulunduğum bir

dönemde, bölümde bazıları yurtdışında görevlendirilmem konusunda karşı çıkmış, hatta engellemek için farklı yollara başvurmuşlardı. Ancak tüm bu çabalar büyük ölçüde Hocanın desteğiyle de sonuç vermemiştir.

Doktora sınavlarına girdiğimde, tek öğrenci olarak o dönem kabul edilmiş ve tüm dersleri de sonuç itibarıyla tüm Hocalar ile tek öğrenci - Hoca olarak yürütmüştük. Şüphesiz olarak derslerin bire bir yapılmış olması benim açımdan bazı dezavantajlar getirmiş olsa da beraberinde büyük avantajlar da sağlamıştı. Hocalar ile birebir özel ders yapmak benim için gerçekten çok ayrıcalıklı bir durumdu.

Ancak Gülten Hoca'nın dersleri bir ölçüde benim için farklılaşıyordu. Üç saat ara vermeden süren dersin sonlarına doğru geldiğimizde bazen Hoca, bazen de benim için yorucu olabiliyordu. Öğrenci psikolojisi ile dersi aklımca herhalde kaynatmaya çalıştığım da "bırak gevezeliği, hadi bugünlük bu kadar yeter" deyip dersi bitirirdi. Bu sözü de aslında nasıl bir yakın bağ kurduğumuzun göstergesiydi. Ama esas önemli olan nokta şimdi geliyor. Bu dersler esnasında, sadece ders yapmak ile kalmaz aynı zamanda hayata dair sahip olduğuengin bilgi ve tecrübeleri sayesinde benim için yol gösterici olmaya da sanki özel çaba harcardı. Ancak ilk zamanlarda herhalde benim saflığımdan kaynaklanıyor olsa gerek, Hoca'nın tam olarak ne demek istediğini pek anlamamıştım, ya da anlamak istemiyordum. Zira bana ara sıra: "Banu da iyi bir kız" deyip duruyordu. Ben de saf bir şekilde, "Evet iyidir" deyip anlamsız cevaplar veriyordum. Banu'nun da danışmanı olan Hoca, zaman zaman söyleminden vazgeçmiş olsa da yeniden "Banu'nun iyi bir kız olduğu" yönündeki tespitini sürdürmeye ısrarla devam etti. Hocanın esas niyetini doğal olarak anlamıştım, ancak en sonunda dayanamayıp, sitemkâr bir biçimde "sen de bir türlü anlamıyorsun ne demek istediğimi" deyince doğru anladığımdan kesinkes emin olmuştum.

Böylelikle Banu ile beni ilk yakıştıran Gülten Hocamız olmuştu. Bu yakıştırması gecikmeli olarak olsa da 2014 yılının en uzun gününde, 21 Haziran günü, Gülten ve Metin Hocamızın da katılımlarıyla mutlu sona ulaşmıştı.

Çokuluslu şirketler konusu açıldığında hiç şüphesiz olarak ilk aklı gelen eserlerin başında Hocanın 1982 yılında kaleme almış olduğu "*Endüstri İlişkileri Açısından Çok Uluslu Şirketler*" başlıklı çalışması gelmektedir. Gülten Hoca bu kitabının gözden geçirilmiş yeni bir baskısının yapılmasını doğrusu çok istiyordu. Bu konuda birlikte bir çalışma yapacağımızı söylediği zaman hem çok sevinmiş hem de bir asistan olarak gurur duymuş ve heyecanlanmıştım. Ancak bu projeyi aslında hiçbir belirli nedeni de olmamasına rağmen bir türlü hayata geçiremedik. Keşke diyebileceğim bir şey varsa; o da bu projenin hayata geçirilmesiydi...

Yıllar gerçekten inanılmaz çabuk geçiyor. Bu yıllar içerisinde gerçekten çok anı birikti ve iyi ki de öyle oldu. Ben İstanbul Üniversitesi'nden ayrılıp Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi'nin kuruluşunda görev almaya başladıktan sonra da bağımız hiç kopmadı. Mümkün olduğu ölçüde görüşmelerimiz yıllar içerisinde devam etti. Hoca emekli olduktan sonra da bağımızı koparmadık, nasıl kopabilirdi ki zaten! Gülten Kutal benim sadece Bölüm Başkanım, Hocam değil onun çok ötesinde Doktora

Annem olmuştur. Özellikle Banu ile hayatlarımızı birleştirdikten sonra da mümkün olduğu ölçüde Gülten ve Metin Hocalarımızı ziyaret etmeyi sürdürdük. O meşhurrrrr kavurma börekleri de her zaman masada bizi hazır beklerdi. Börekler de bu arada her zaman ayrı bir çekici faktör olmuştur da esas bizi çeken her birinden ayrı keyif aldığımız o inanılmaz sohbetlerdi. Her birinin ardından kendimi daha zenginleşmiş hissedirdim.

Hocamızı, inceliğiyle, zarafetiyle her zaman hatırlayacağız. O, eserleriyle, yetiştirdiği yüzlerce bilim insanı, binlerce öğrencisi için gökyüzünde bir yıldız gibi parlamaya devam edecek....

Değerli Hocam Prof. Dr. Gülten Kutsal'ın ardından...

Prof. Dr. Banu UÇKAN HEKİMLER

1997 yılında İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü'nde doktora başladığımda o zamana kadar kitaplarından ve makalelerinden tanıdığım alanımızın duayen hocalarını şahsen tanıyacağım için büyük bir heyecan ve gurur yaşadığımı bugün de aynı duygularla hatırlıyorum. İktisat Fakültesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümüne ait olan 3. katın koridoruna her girdiğimde bu bölümün, öğrencisi olarak da olsa, bir parçası olmak beni mutlu ederdi. Prof. Dr. Sabahaddin Zaim, Prof. Dr. Nevzat Yalçıntaş, Prof. Dr. Nusret Ekin, Prof. Dr. Metin Kutsal, Prof. Dr. Toker Dereli, Prof. Dr. Bengü Dereli ve Prof. Dr. Gülten Kutsal'ın öğrencisi olmak ve onları akademik kişiliklerinin yanı sıra insani özellikleri ile de tanımak beni ayrıcalıklı hissettirirdi.

Doktora derslerimizin büyük bir kısmını koridorun sonunda bulunan bölüm kütüphanesinde yapardık. Ancak Gülten hocamız derslerini kendi odasında yapar, ders öncesinde çay eşliğinde kısa bir sohbetten sonra dersimize başlar ve tam üç saat boyunca dersimizi işlerdik. Doktora ders döneminden sonra tez danışmanlığımı da üstlenen Gülten hocamla yaklaşık iki yılı aşkın bir zaman tezim üzerinde birlikte çalıştık ve böylelikle hocamı bu süre zarfında daha yakından tanıma şansı buldum. Gülten hocam, disiplinli ve titiz bir akademisyen olmasının yanı sıra gerçek anlamda bir İstanbul hanımefendisiydi. Her zaman güler yüzlü, anlayışlı, müşfik ve kibar tavrı ile benim gerçek anlamda doktora anneliğimi yapmıştır. Gülten hocam, tezim bitinceye kadar bana "Banu hanım" diye hitap ederken, tezim bittikten sonra "Banu" demeye başlayınca yaşadığım mutluluğu anlatamam. Tezim bittikten sonra da Gülten hocamla yakın ilişkimiz son zamanına kadar hep devam etti. İstanbul'a her gidişimde yalnız veya eşim Alpay ile mutlaka Gülten ve Metin hocamızı ziyaret etmeye çalışırdım. Bu ziyaretler sırasında evlerinde bizi kusursuz bir şekilde ağırlayarak, çok sevdiğimiz kavurmalı böreğinden mutlaka ikram etmeye çalışırdı. Yıllar içinde Gülten ve Metin hocamızı ailemizin adeta bir parçası haline geldiler. Gülten hocamı Metin hocamdan ayrı düşünmek ve anmak elbette mümkün değil. İkişi şimdiye kadar gördüğüm birbirini her anlamda tamamlayan mükemmel çiftlerden birisi idi.

Vefatından bir süre önce Türkiye'de Sosyal Politikanın Çınarları isimli kitabı hazırlarken Gülten hocam da kendi el yazısıyla hayatını benimle paylaşmıştı. Hocamızın hayat hikayesini bu kitapta ayrıntıları ile bulabilirsiniz. Gülten hocamın birçok değerli insanın yetişmesinde önemli payı ve rolü olmuştur. Kendisinin öğrencisi olan birçok kişi vefatından sonra hocamızı çeşitli vesilelerle anmıştır ve anmaya da devam etmektedir. Nitekim kendisinin eski öğrencilerinden olan Dr. Kazım Kılınç, Mayıs 2022 tarihinde hocamızın dostları ve farklı dönemlerdeki öğrencileri ile bir online bir anma programı düzenlemiş ve bu programı youtube'da yayımlamıştır (<https://www.youtube.com/watch?v=9PVG8605tag>). Bu programı

izleyenler hocamızın ne kadar müstesna bir kişiliğe sahip olduğunu bir kez daha görecektir.

Bu anma yazısı vesilesi ile üzerimdeki emeği için bir kez daha Gülten hocama teşekkür ve şükranlarımı sunuyor, kendisini saygı ve rahmetle anıyorum. Metin hocama da sağlıklı ve güzel bir ömür diliyorum.

Rol Modelim: Prof. Dr. Gülten Kutsal

Prof. Dr. Aysen TOKOL

Her insanın hayatında bir veya birden fazla rol model olabilir. Benim rol modellerim her zaman meslek hayatımın şekillenmesinde katkılarını yaşadığım süre boyunca asla unutamayacağım başta Prof. Dr. Gülten Kutsal olmak üzere Prof.Dr. Metin Kutsal, Prof.Dr. Nusret Ekin ve Prof. Dr. Toker Dereli olmuştur. Bu hocalarım İstanbul Üniversitesi'ne bağlı olarak 1974 yılında kurulan, Bursa Üniversitesi İktisadi ve Sosyal Bilimler Fakültesi'nin Sosyal Siyaset ve Kooperatifçilik Bölümü'ne, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nden ders vermek üzere görevlendirilmiş, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında ders vermişlerdir.

Ben 1982 yılında bölümünün yüksek lisans programına kaydımı yaptırdığımda, bölümün ilk asistanları olan Yusuf Alper, Tahir Baştaymaz, Mustafa Aykaç ile asistan olmayan MESS Bursa şube başkanı Argun Çifter ile Serpil Ayaç da doktora programına yeni başlamışlardı. Program gereği İstanbul Üniversitesi'nden gelen hocalarımız her hafta kendileri için belirlenen günlerinde sabah erken saatlerde Bursa'ya gelir. Yüksek lisans ve doktora derslerini ardı ardına yapar. Lisans eğitiminde dersleri yoksa saat 17.00 dersin bitiş saatine bağlı olarak en geç 18.00'de İstanbul'a geri dönmek için yola çıkarlardı. O yıllarda hava koşulları uygun ise İstanbul'dan Bursa'ya gelmek için sabaha karşı yola çıkmanız Yalova'ya kadar vapurla sonra otobüsle önce Bursa otogarına oradan da prefabrik binalardan oluşan Hürriyet Barakalar Kampüsü'ne gelmeniz gerekiyordu. Hava koşulları olumsuz ise bu defa vapurlar da kalkmadığından otobüse binmeniz ve henüz köprü yapılmadığından uzun bir otobüs yolculuğu yapmanız gerekirdi. Bu nedenle İstanbul'dan Bursa'ya gidip/ gelmek hem uzun bir yolculuk hem de inanılmaz bir yorgunluk demektir. Bu zorluklara rağmen, biz okula gittiğimizde Gülten hocam başta olmak üzere tüm hocalarımızı, sanki o yolculuğu yapmamış Bursa'dan geliyorlarmış gibi dimdik karşımızda görürdük. Hocalarımız hiç şikâyet etmeden, hiçbir yorgunluk belirtisi göstermeden, hemen derslerine başlar. Büyük bir titizlikle derslerini yapar ve programda belirtilen saate uyarak tam saatinde dersi bitirirlerdi. Dersler hiçbir koşulda aksamaz mutlaka ama mutlaka yapılırdı. Bu hafta bu havada artık gelemeyiz diye okula gittiğimizde onların herşeye rağmen geldiklerini görürdük. Bizler onların bu bilim aşkını büyük bir hayranlıkla izler. Acaba bizler de onlar gibi olabilir miyiz diye kendi aramızda konuşurduk. Ben diğer arkadaşlarımdan farklı olarak yüksek lisans bitirdikten sonra asistan olarak bölümümüzde göreve başlamıştım. Ancak benim yüksek lisans sırasında asistan olmamam üstelik tek yüksek lisans öğrencisi olmam Gülten hocam ve diğer hocalarımın beni onlardan farklı görmelerine asla neden olmadı. Tam tersine Gülten Hocam beni sürekli asistan olmam için teşvik etti. Kendi bilimsel yaşamından verdiği örneklerle benim bu mesleği daha fazla sevmemi sağladı.

Gülten hocam bana sadece hocalık yapmadı. Aynı zamanda bana bir kadının hem başarılı bir bilim insanı hem de anne olabileceğini gösterdi. O yıllarda üniversitelerde kadın bilim insanı sayısı üstelik her ikisi de üniversite öğretim üyesi olan aile sayısı sınırlı idi. Birçok üniversitede aynı aileden kadın ve erkeğin birlikte üniversitede üstelik aynı üniversitede bölümleri farklı olsa bile öğretim üyesi olması pek hoş karşılanmıyordu. O yıllarda “bir eve bir öğretim üyesi yeter” düşüncesi ne yazık ki geçerli idi. Bu nedenle eşim o yıllarda Bursa İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi’nde öğretim üyesi olarak görev yaptığı için acaba ben de bu olumsuz düşüncenin kurbanı olur muyum diye endişe içinde idim. Ancak Gülten hocam benim bu endişelerimin giderilmesinde önemli rol oynadı. Hocam aynı zamanda örnek alınabilecek bir anne idi. Ders aralarında yaptığımız sohbetlerde sadece bilimsel konularda bana tavsiyeler vermez. Kızı ile yaşadığı deneyimleri de benimle paylaşırdı. Onun tavsiyeleri Bursa’da hiçbir akrabası olmayan, yaramaz, küçük bir oğlan çocuğu olan benim için altın değerinde idi. Ben bir kişinin hem hocanız hem de bir anne kadar yakınınız olabileceğini Gülten hocamdan öğrendim. Hoca ile öğrenci arasındaki sınırın korunarak, öğrenciye dokunulabileceğine onunla şahit oldum. Bilim insanı olmanın sadece ders vermek olmadığını, giyiminizle, zarafetinizle, sımsıcak bir gülüşünüz, içten sevgi dolu bir bakışınızla öğrencinizin ruhuna ve kalbine nasıl ulaşabileceğinizi ondan öğrendim. İyi ki onu tanıdım. İyi ki onun öğrencisi oldum. İyi ki onun tavsiyelerini dinledim. Onun beni gördüğünde gülen o güzel yüzünü, bir toplantıya katılamadığında Metin Kutal Hocamla gönderdiği o içten selamını, beni gördüğünde ellerimi çocuğunu görmüş gibi elleri arasına almasını hiçbir zaman unutmayacağım. Mekânın cennet olsun sevgili hocam.

Prof. Dr. Gülten Kutsal'a Saygılarımla

Prof. Dr. Yusuf ALPER

1977 yılında Üniversite giriş sınavı ile Bursa Üniversitesi, İktisadi ve Sosyal Bilimler Fakültesine kayıt yaptırdığım zaman dersler başladıktan kısa bir süre sonra, aslında İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi'nin Bursa'da eğitim gören öğrencisi olduğumu fark ettim. Bütün hocalarımız İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi öğretim üyeleri idi. Lisans öğretimi süresince İktisat Fakültesi Sosyal Siyaset Kürsüsü öğretim üyeleri Prof. Dr. Orhan Tuna, Amiran Kurtkan, Sabahattin Zaim ve Nevzat Yalçıntaş hocalarımızdan dersler aldık.

1981 yılında, Sosyal Siyaset ve Kooperatifçilik bölümünde asistan olarak göreve başladıktan ve bütünleşik doktora programında derslere başladıktan sonra Prof. Dr. Nurhan Akçaylı dışında bütün hocalarımız yine İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi bölümümüz hocaları idi. Prof. Dr. Sabahattin Zaim, Nevzat Yalçıntaş, Nusret Ekin, Metin Kutsal, Turan Yazgan, Toker Dereli ve Gülten Kutsal 2 yıl boyunca, o dönemin şartlarında uzun ve yorucu bir yolculuktan sonra hiç aksatmaksızın sürekli derslerimize geldi. Gülten Kutsal hocamızdan da doktora programında "Endüstri İlişkileri Açısından Çok Uluslu Şirketler" dersi aldık.

Bizim ders programımızda Çarşamba günleri "Kutsal'lar günüydü". Çünkü o gün sabah 08.00 de başlayan dersler önce Prof. Dr. Metin Kutsal ile başlar, 10.00-12.00 arasında Gülten Kutsal ile devam ederdi. Öğleden sonra 13.00-15.00 yine Metin Kutsal ve 15.00-17.00 arasında Gülten Kutsal ile devam eder ve sona ererdi. Ders tutumu konusunda Metin hocamızı bilenler bu yoğunluğun ne anlama geldiğini bilirler. Gerçekten gün bittiği zaman yoğun 8 saatlik dersten sonra 5 kişilik doktora grubumuzun bütün üyelerinin yorgunluktan adeta başı dönerdi. Bu aynı zamanda bizim en büyük şansımızdı; çünkü akademik hayatımızla ilgili en temel bilgileri bu yoğun eğitimde aldık. Yine tahmin edeceğimiz gibi, o günün yoğunluğu Gülten Kutsal hocamızın biraz daha yoğunluğu az geçen dersleri ile dengelerdik. Hocamızı yakinen tanıma fırsatına da o zaman sahip olduk. Çünkü dersler, hoca-öğrenci ilişkileri yanında meslektaş ilişkileri boyutu ile de sürüyor, meslek hayatımızın sonrasına yönelik "yön ve yol çizimlerini"2 konuştuğumuz anlarımız da oluyordu. Üniversitemizin o zaman "barakalar kampüsü olarak bilinen" şehirden izole, sosyal tesislerinin yok denecek kadar az olduğu, yerleşimi de bize bu imkânı sunuyordu.

Meslek hayatımın ilk gününden 2021 yılına kadar geçen 40 yıllık sürede öğrencilikten meslektaşlığa uzanan çizgide Gülten Kutsal hocamızı 3 değişik açıdan değerlendirmek isterim. Akademisyen Gülten Kutsal; Eş Gülten Kutsal ve Anne Gülten Kutsal.

Akademisyen Gülten Kutsal, dönem meslektaşları ile bir karşılaştırma

yapılırsa, az sayıda çalışması ile bilinen ancak çalışmalarını akademik derinliği olan çalışmalar olmuştur. Yayımlanan çalışmalarını aradan geçen uzun süreye rağmen hala referans olarak kullanılmaktadır. Prof. Dr. Gülten Kutsal'ın sade, gösterişsiz ancak akademik ciddiyet ve disiplinin bütün unsurlarını taşıyan özellikleri ders aldığımız süre ve sonraki yıllardaki ilişkilerimizde bize yansıyan yönünü oluşturmuştur.

Eş Gülten Kutsal; hocamızın yalnızca ders aldığımız yıllarda değil, O'nu tanıdığımız bütün sürede en belirgin özelliklerinden birini oluşturmuştur. Meslek hayatım boyunca, bütün akademik ortamlarda Metin Kutsal ve Gülten Kutsal hocamızı tek gördüğüm anların nadir olduğunu düşünüyorum. Gülten Kutsal hocamızı Metin hocamızın hep yanında ve yakınında gördüm. Bu yanında olmanın beraberinde getirdiği derin sevgi ve saygıyı da zaman içinde daha iyi anladım.

Anne Gülten Kutsal'ı, özellikle bahar aylarında Bursa'ya dersler için geldikleri zaman kızları Aslı'yı da beraberinde getirdikleri zaman tanıdım. Bu süre içinde Anne Gülten Kutsal'ın Aslı'ya verdikleri değer ve sevgi dolu koruyuculuğunu görme imkânımız oldu. İstanbul'da olmadığımız için hocamızın Aslı ile beraber oldukları ortamlarda bulunmadık, ancak özellikle bölüm kongrelerinde ve Prof. Dr. Turan Yazgan tarafından düzenlenen programlarda bir araya geldiğimiz her zaman, serbest sohbet ortamlarında ifadelerinden "Aslı'ya olan sevgilerini ve duydukları gururu" hissetmemek mümkün değildi. Aslı'yı çocukluk döneminde, Bursa'ya geldiği süreler dışında görme ve tanıma imkânımız olmadı. Ancak O'nun eğitim süreçlerini, evliliğini, meslek hayatını ve bu süreçlerdeki gelişimini hem Metin hem de Gülten Kutsal hocamızın anlatımlarından "sanki yakinen tanıyormuş" gibi takip ettik.

Hocamız Gülten Kutsal'ı hatırlarken O'nun insan ilişkilerindeki "kibarlığından, nezaketinden" bahsetmemek mümkün değildir. Yalnızca yakın olduğu kişilere değil, herkese karşı "saygılı, nazik ve çok kibar" davranırdı. Eğer doğru bir benzetme olursa, hocamızın her ortamda kullandığı "ses tonu" adeta bu nezaket ve kibarlığın somut göstergesidir diye düşünüyorum.

Gülten Kutsal hocamızı hatırlamaya yönelik bu kısa yazı vesilesi ile bir kez daha özellikle belirtmek isterim ki, meslek hayatımın başlangıcından itibaren akademik ve kişisel gelişimime çok yönlü ve değerli katkıları olan ve her birini gökkuşağının birbirini bütünleyen ayrı bir rengi olarak gördüğüm bütün hocalarımı, (İstanbul Üniversitesinden Prof. Dr; Orhan Tuna, Sabahattin Zaim, Nusret Ekin, Nevzat Yalçıntaş, Metin Kutsal, Turan Yazgan, Toker Dereli, Gülten Kutsal-Bursa Üniversitesinden Prof. Dr; Nurhan Akçaylı, Haşmet Başar, Murat Demircioğlu ve İhsan Sezal) bir kez daha saygı ve hürmetle anıyorum.

